

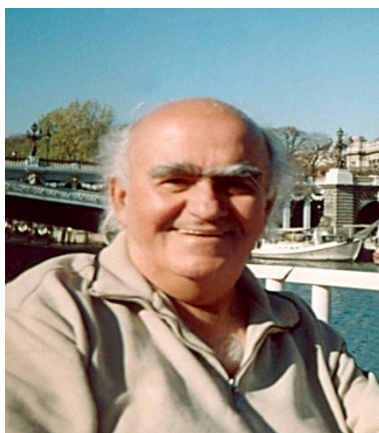
Отвъд светлините на прожектора...

Бойко Кънев – за детската песен

Интервюто взе Антоанета Стоянова

Среща с г-н Бойко Кънев, основател на продуцентска къща „Канев Мюзик“, в която главни акценти са кратка история на създаване на български авторски песни за деца, популяризиране на детски чуждоезични песни в превод чрез изнамиране, превеждане, продуциране, запис и разпространение на съответните музикални продукти.

Бойко Кънев е роден в София. Завършва Художествената Академия, специалност „скулптура“, след това започва работа в киното, а от 1967г. започва работа в анимацията, където преминава през всички етапи на професионална реализация – първоначално прави декори-куклички, след това започва да се занимава с аниматорска дейност, следват авторски филми до закриването на студията. Повечето анимации са предназначени за деца. Идеята за анимиране на детски песнички се поражда още от социалистическо време, но действителната реализация започва след 1989г. Така той става един от доайените на късометражната анимация в България, продуцирал стотици произведения за деца (песни, музикални пиеси и приказки), основател и собственик на продуцентска къща „Канев Мюзик“.

Бойко Кънев

Г-н Кънев, моля да разкажете в началото на разговора ни за историята на създаване и популяризиране на детски песни в България след Освобождението.

След Освобождението има много автори, които, между другото пишат и някои детски стихчета, които са епизодични, но някои от тях и до ден днешен се пеят. Това са по-скоро възрожденски песни, но преди това няма регистрации на детска песен; всъщност има народни песни, които майките предават на децата си, но те са повечето с приспивен характер; на повечето от тях авторите са анонимни. По това време П.Р. Славейков, Иван Вазов, Цанко Церковски пишат стихове за деца, но се явяват и композитори като Маестро Георги Атанасов(1882), Михаил Кочев (1888), Емануил Манолов, които пишат музика по текстовете на тези поети. Тези произведения, обаче

не са систематизирани, а имат случаен характер. Първият, който се явява като издател на детски песни, е Добри Христов. Той е автор на много песни, като пише предимно за читалища, училища и църкви. Той издава книжки с ноти в продължение на дълъг период от време, чак до смъртта си през 1941г. Със създаването на музикалната индустрия в световен и впоследствие национален план и навлизането на грамофонната плоча в домовете започва разцветът не само да детската, но и на песента от всякакъв характер, тъй като тя вече става масово достъпна за слушане. Мечта на човечеството още от времето на Ренесанса, е да се запише и запази звука. Технически това става възможно след Първата световна война, с появата на бакелитовите плочи. В България специално се създава дружество „Рингтон“, което по-късно се преименува на „Балкнтон“ (1952). Първите записани песни са повече с патриотичен характер, например „Родна реч“ на Ран Босилек. Дора Габе, Леда Милева пишат чудесни стихове, но тяхната реализация като песни става по-късно.

След Втората световна война започват да се появяват повече автори и композитори, чиито произведения са специално насочени към децата. Трябва да отбележим имената на големите Петър Ступел, Димитър Вълчев, Лазар Николов, Христо Недялков, Йордан Колев, Дора Драганова и др. Много от стиховете на Дора Габе и Леда Милева се превръщат в чудесни песни. Много поети не само издават детска поезия, но започват да пишат текстове, специално за детски песни. Това са Димитър Спасов, Цветан Ангелов, Калина Малина, Веса Паспалеева.

От по-съвременните автори на детски песни кои бихте посочили?

Много от тези автори пишат и текста, и музиката на песните. Пример за това са Михаил Шекерджиев и Мария Гашева.

Моля да разкажете историята на прекрасната песен „С червените ботушки“.

Музиката е на Христо Недялков, а текстът е на Димитър Спасов. Когато написват песента, срещат съпротива от страна на партийни деятели, тъй като там се споменава Дядо Коледа и ги предупреждават, че песента няма да бъде записана, ако не се промени името на „Дядо Мраз“ – по руски образец. През 1996г. се свързах с тях, с намерението да продуцирам записа на песента (с Димитър Спасов съм работил по няколко проекта, включително и сценарий на филм), а те от своя страна помолиха да бъде променено името на главния герой и той отново да бъде Дядо Коледа. Така тази чудесна песничка бе записана отново в оригинал.

С какво се отличаваше работата Ви с Петър Ступел?

Той е корифеят на българската детска песен, с него съм работил неведнъж. След промените през 1989г. имах удоволствието да запиша „Зайченцето бяло“ в първия диск, който направихме, със заглавие „Златни песнички“. Петър Ступел е явление в българската музика, той е мелодик – всичките му песни могат лесно и веднага да се запеят. Ето, ако вземем „Зайченцето бяло“ – това е съвършената симбиоза между прекрасния текст на Леда Милева и музиката на Петър Ступел. Тази песен е

вечен шедьовър! Дори да срещнеш случаен човек на улицата и го попиташ коя е първата детска песен, за която се сеща, веднага ще каже „Зайченцето бяло“! Досега песента има над 60 милиона гледания в YouTube. Други вечни песни са „Шаро и първия сняг“ на Александър Райчев, „Чело коте книжки“ на Дора Драганова, „Червената шапчица“ на Кирил Цибулка. Трябва да спомена и творчеството на Йордан Колев – той създаде цяла школа от детски песни, почиващи на фолклора, например „Горска сватба“. Мария Гашева, която също създаде прекрасни детски песни, е негова ученичка.

Какво ще споделите за Ринги-ринги-рае?

Песента е италианска и е на повече от 300 години. Заглавието е „Giro, giro tondo“, а у нас, в началото на XX век, от неизвестен автор е преведен само един куплет.

А как се ориентирахте към набиране и популяризиране на чуждоезични детски песни в България и съответно, превода на тези песни?

Много от чуждоезичните песни са чудесни, но българското дете не ги знае, и тъй като на мен ми харесваха, реших да се превеждат и записват, за да могат да стигнат до нашите деца не само чрез музиката, но и чрез текста, преведен на майчин език. Тази моя идея датира още от 60-те години на миналия век, когато работех в Студия за анимационни филми и исках да направя някои от тях (песните) с анимация; виждал съм така направени чудесни продукции на италиански език (бел.р. Б. Кънев е италиански възпитаник), но тогава не ми разрешиха и затова, след промените през 1989г., започнах да подбирам песни на различни езици и след това за ги записвам с авторски преводни текстове на български език. Подборът, естествено, става с много слушане – купувам от най-различни държави дискове с детски песни, а след това правя селекцията на тези, които трябва да се преведат и запишат на български език. Някои от песните могат да се чуят на различни езици – това са „планетарните“ песни, например “Old MacDonald Had a Farm“, записана на английски, френски, италиански, испански и други езици. На някои от тези така популярни песни не може дори да се разбере произходът.

Как подбирате певците при записа на песните?

Както за българските, така и за преводните песни взимаме пеещи актьори, а не певци, защото те „изиграват“ пеейки текста и така песента стига много по-лесно до детето, отколкото ако са само певци, които обикновено гледат само нотите, изпяват песента, но не я изиграват актьорски.

Включвате ли и деца при записа?

Да, почти винаги има детски хор, който допълва и въобще допринася за успеха на един готов продукт, а рядко има деца-солисти, но по-скоро избягваме такива записи, тъй като в повечето случаи децата-солисти пеят за себе си, а ние трябва да направим записа така, както трябва да бъде изпят.